

Made in Czechoslovakia

Když se řekne „mojito“, „bloody Mary“ nebo „pina colada“, všichni vědí; byly však doby (a nebyly tak dávno), kdy obsluha v restauraci ani nemrkla okem, když host pronesl: „Ten semafor...“

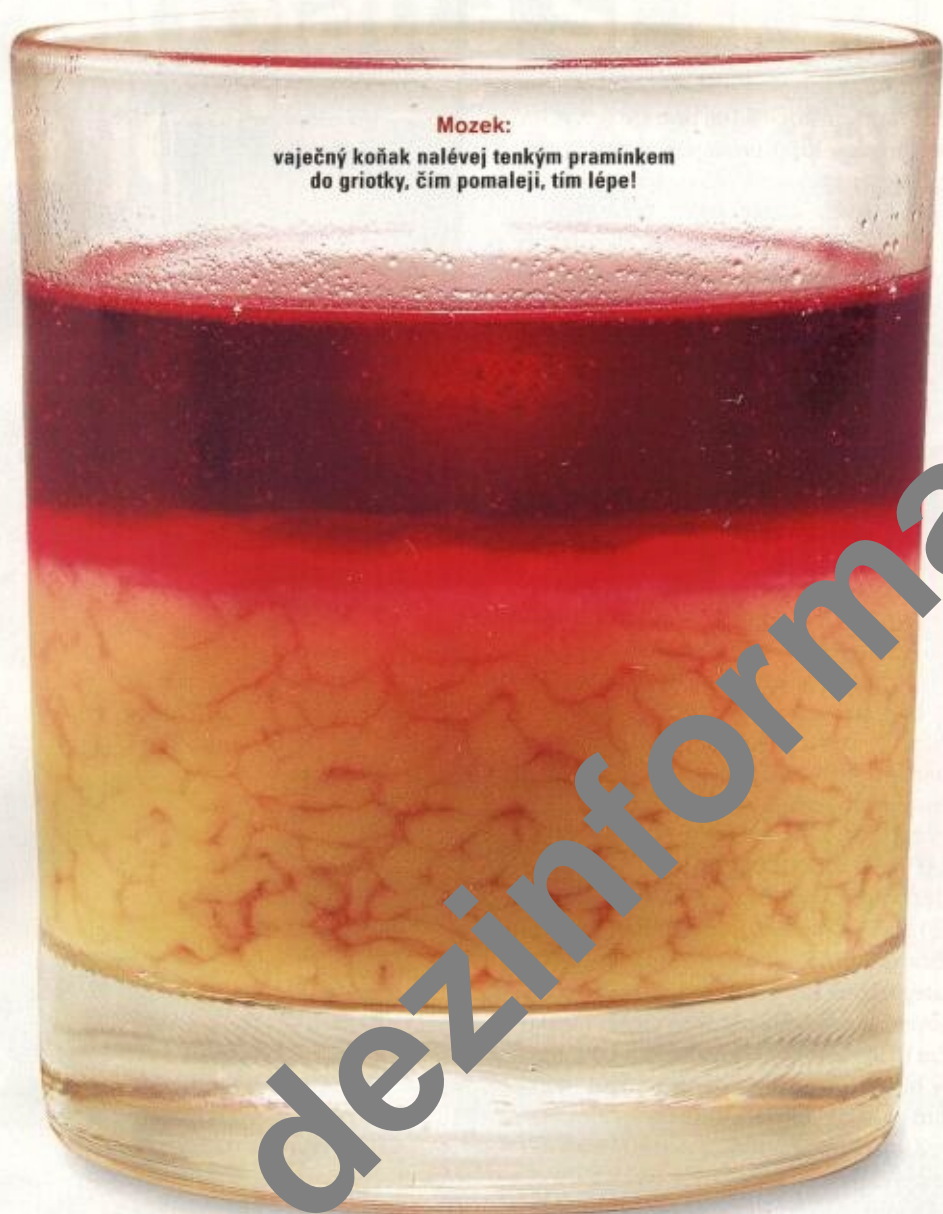
Vztah k míchaným alkoholům byl v Čechách už od Rakouska vřelý; nápoje však měly úplně jiné složení než dnes. K masovému rozšíření lidových koktejlů pak došlo během padesáti let následujících po vítězství socialismu. Jednak totiž drasticky ubylo základních surovin, ale především: národ se chytil toho, čeho ve zlých dobách vždycky: své fantazie. Nic jiného mu ani nezbyvalo; bourbon nebyl k dostání a slovo „whisky“ znala většina lidí hlavně z televize. Zato byl tuzemský rum, byl myslivec, fernet, vodka, slivovice, tu a tam becherovka, byl peprmintový likér neboli zelená, byl vaječný koňak a byla griotka. A samozřejmě pivo. Na tomto materiálním základě stavěl duch lidu, když ho posedla tvořivá vášeň. Leckdo se nad tím dnes může ošklibat (a koneckonců právem, protože některé výsledky národní tvořivosti byly opravdu šílené), ale málokdo dokáže předstírat, že ani trochu netuší, o co šlo.

Vztah pamětníků k původním českým míchaným nápojům ostatně skvěle vyjadřuje nedávný povzdech jistého slušného situovaného pětaticátníka při pohledu na důchodce slévajícího třaslavou rukou rum a peprmintový likér: „Fuj, zaplatpánbu, že je to za náma...“ A po deseti vteřinách: „Ale jednu polskou vlahku bysme si dát mohli, ne...?“

**Magické oko
čili bludička:**

**do půllitru piva spusť
opatrně panáka zelené
tak, aby dosedl bez
poruchy na dno,
nemíchej a podávej.**

Mozek:
vaječný koňak nalévej tenkým pramínkem
do griotky, čím pomaleji, tím lépe!

Semafor:
pečlivě a zvolna lij do skla
griotku, pak vaječný koňak
a nakonec zelenou (nalévá se
po lžičce, zkušenější znalci
mohou i od ruky).

**Cikán v jeteli, čert
ve Stromovce
neboli černochoch
v trávě:**
na zelenou nalij
lehkou rukou fernet.

**Šavle meče neboli
táta máma, zvaná
i vrtule, čert
a bramboračka:**
do sklenice slij rum
a griotku, pro milov-
níky sladších nápojů
půl na půl, pro ostat-
ní dvě ku jedné.

Rudé kladivo:
vraž do skla po
panáku rumu
a fernetu (pro
slabší povahy
griotky), pak
dolij červeným,
případně
ovocným vínem.

**Čambavamba čili diesel
neboli Mirek Dušin:**

vraž do půllitru po jednom panáku od každého druhu, musí jich však být jedenáct (rum, fernet, vodka, becher, zelená, griotka, myslivec, vaječný koňak apod., lze odlehčit i trochou červeného vína); máš-li dost kuráže, nadechni se, uchop, ochutnej a pošli okolo stolu...

**Zelený mozek
čili četař:**
vaječný koňak
pomalu nalévej
do zelené.

LIDOVÉ NÁZVY ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ

- pivo** – pivistič, pivson, bahno, heřmánek, samec, zrzek, křen, laso, pěnice, pěna, pěnidlo, hladinka, malvaz, kloktadlo, tykadlo, čikoro, zrzavá voda, veselá voda, čechr, chleba
- rum** – šutr, šakal, rozumné uložení měna, tekutý svetr, spacák, mahagonový bols, proletářská viska, hulákadlo, nervová voda, dámský likér na tři
- myslivec** – hajnej, lesník, zelený chlapík, alkohol s lidskou tvář
- fernet** – černý švihák, lak na rakve, ferdi, fermež, mačkaný šváb, dech mrtvé milenky, drsoň a jasoň
- vodka** – bílá paní, bílá smrt, Stalinyovy slzy
- pepmintový likér** – zelená, brčál
- vaječný koňak** – žlutěj Francouz, slepičí potrat
- griotka** – babský pití, cuc

Výtah do říše fantazie

Nemůžeme se bohužel slovem ani obrazem věnovat všem koktejlům, protože jich existovalo mnoho. Když pomineme banální variace na grog a svažené víno, beton, bavorák a různé směsi kofoly, koly a červených vín, dělily se nápoje na dvě hlavní skupiny: na dlouhé drinky a na krátké neboli rychlé drinky, takzvaná kolínka. Nejznámějším dlouhým pitím je v některých regionech dodnes vážené magické oko. Také se běžně pily rudé kladivo, což byl v zlatých letech kladní podobě rumu smíchaným s metem nalitý do jakéhokoliv sklenice. Pít to bylo samozřejmě krátké, ale v účinnosti je překonával lední mezeř. Panáky vodky nalitý do šampaňské. Toho zas překonával "V-2" nebo "fau cvaj", což byly dva panáky vodky v šampaňském; Sojuz 3 potřebovaly tři panáky ve stejném obalu. Když to chtěl pít, musel být zdravý a odpovídající, pokud možno mladý.

Nápoje do propasti

Mezi kolínka patřily všechny směsi založené na rozdílné hustotě jednotlivých složek (viz obrazová příloha). Na rozhraní mezi oběma kategoriemi žily svým životem některé vysloveně strašidelné plody vypitých mozků – těm bylo radno se vyhnout úplně. Za všechny budiž jmenováno slepé oko: do půllitru slité panáky „bílých“ kořalek, vodky, slivovice, starorežné apod. a diesel neboli čambavamba, zvaná také Mirek Dušin.

O tom, co je či není možné, nerozhoduje vkus, ale historie. Co je však mnohem důležitější: každému, kdo se na zmíněné kreace podívá alespoň na chvíli nezaujatě, musí být odměnou čirá nádhera většiny míchaných drinků. A u těch, kde se o kráse mluvit doopravdy nedá, jde zase o zajímavý dokument z dob, kdy bylo možno bez rizika společenského faux pas pít skoro cokoli...

TEXT: JAN BENEŠ, FOTO: TOMÁŠ NOSIL

**Koně v trávě,
jinak též halí belí:**
na pepmintový
základ zvolna nalij
dávku rumu.

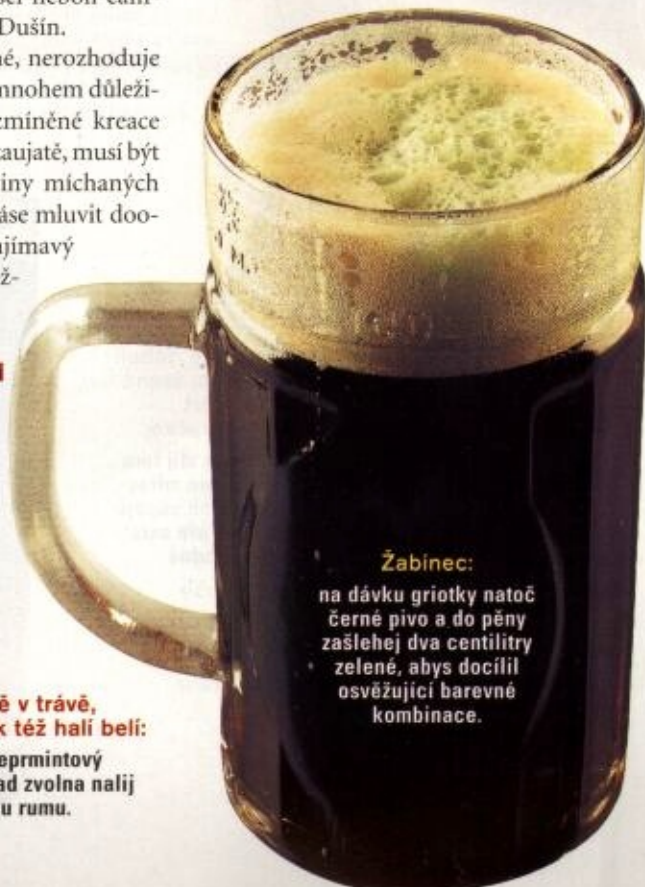

**Vetřelec
aneb cesta
do pravěku:**
slij zelenou,
fernet a rum;
šikovným se
nápoj odmění
dramatickým
rozhraním
jednotlivých
barev...

**Polská vlajka,
Polsko, plameňák
nebo růžovka:**

vlij do skla griotku
a poté vodku; této
receptuře čas neubli-
žil, jde o vysloveně
lahodnou kombinaci,
jejíž vhodné složení
je jedna ku dvěma,
lze však i jinak.

Žabinec:
na dávku griotky natoč
černé pivo a do pěny
zašlehej dva centilitry
zelené, abys docílil
osvěžující barevné
kombinace.